



TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KATHOLIKUS KEPES HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre . . . 6 frt. — kr. Félévre 3 " — " Negyedévre . . . 1 " 50 " Lekészettek, tanítóknak, kisebb fizetésű hivatalnokoknak, tanulóknak és kispaprosoknak negyedévre 1 frt.</p>	<p>Szerkesztőség: a hova a lap szellemi részét illető le- velek és előfizetési pénzek küldendők: Budapest, VIII. Mária-utca 30. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Megjelen minden vasárnapon. Szerkeszti és kiadja: KADOR SÁNDOR. Egyes szám ára 12 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Budapest, VIII. Mária-utca 30. Elfogad mindennemű hirdetéseket valamint a nyilvánterbe való közlemé- nyeket árszabály szerint.</p>	<p>Lapunk számára hirdetéseket elfo- gadnak még: Frankfurt: a/M.: Danbe G. L. és Ta. Bécs: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2. és Ooppelik A. Stubenbastei Nr. 2. Budapest Valamennyi hirdetési iroda</p>
---	---	---	---	---

És még mindig nem . . .

Budapest, 1887. decz. 1.

„Él magyar, áll Buda még — de a nemzet megdőbbenve szomorkodik“ — mondja egy liberalis lap vezérezikében, a hét eseményeire vonatkozólag. Szomorkodhatnak bizony a nemzet, csak hogy nem teszi, hanem csak álmélkodik, esodálkozik és legfeljebb megbotránkozik. „A levegőben van valami“ mondják. — A levegőben! Édes Istenem! Mily levegőből kapott mondás ez, melylyel oly sokan, de még okos ember hírében állók is véleményt adnak a jelen viszonyokról. Nagyon találó ama vers, mely egy német ház eszterhéjára van írva:

Die Leute sagen immer:
 Die Zeiten werden schlimmer!
 Die Zeiten bleiben immer!
 Die Leute werden schlimmer.

A míg másban és nem önmagunkban keressük a hibát, addig még javulni sem vagyunk képesek. Lamartine azt mondja: „La conscience est la loi des lois.“ Heylesen. A míg nem a lelkiismeret a legfőbb törvényünk addig hasztalan minden törekvés. Hallottunk sokféle véleményt, így pl. hallottuk, hogy az ország corruptionsát a pártszellem és pártoskodás okozza, hallottuk azt is, hogy a semitismus és annak ellenhatása hozták az egész bajt stb. Mind esupa okozat, de nem ok.

Oka mindennek a vallástalanság!

A hol vallás, ott erkölcs és lelkiismeret, és a hol ezek adják a szellemet, ott béke és boldogság fog honolni.

Hova leszünk!? Ezt kérdi egyik a másiktól, ez az általános kérdés, felkiáltás.

Bizony mi is azt kérjük, hogy hová leszünk, ha ama qualificálhatlan protek-

tiós világban, elikkrendszerben tovább kell élnünk.

Hát iszen van mindenhol protectio, van és volt — de hogy ennyire sülyedjünk, soha sem hittük volna.

Lopás, sikkasztás napirenden van, a közvagyon csökken és az eredmény: öngyilkosság, szegyenben látramaradt család, nyomor és újra bűn . . .

A protectio és eltussolás oly nagymérvű, hogy ma bárkiről bármit el lehet hinni, ha az néhány ember száján megfordul.

Így a legújabb hír az, hogy az ominosus Pulszky-ügyet a papság hozta szönyegre.

De jó is a papsággal takarózni. Az úgynevezett liberalis urak legalább láthatják, mennyit érnek a szükségben a jó barátok. Nem papok hozták az ügyet szóbeszéd tárgyává, a gömb nagyon teli, kikapukkan néha belőle valami. A papok, a kath. sajtó mindig óvatosan tárgyalnak be nem végzett ügyet.

Mit fog mondani a külföld, az a külföld, a mely amúgy is tárt karral fogad minden gyalázó, bennünket lealacsonyító hírt.

Szegyenteljes dolgok biz ezek, hová veszett magyar nemzetem egykori fényed, dicsőséged.

És még mindig nem a vallást ösmered el legbiztosabb támaszkodnak!

Kador Sándor.

Az egyháziroldalmi iskolák elnökeihez!

A mily súlyosan nehezedett reánk a betegség, épp oly kellemes hatást gyakorolt reánk ama bizalom, a melylyel már három egyháziroldalmi iskola lapunkat közlönyévé nyilatkozat alapján kitüntette.

A midőn leghálásabb köszönetet szavaznék a kitüntető bizalomért, felkérem az összes egyháziroldalmi iskelák elnökeit, ha december 15-ig becses szándékaikról értesíteni méltóztatnának, úgy hogy már a karácsonyi számon, mely egyszersmind mutatószám is leend, kitehessük, mely irodalmi iskolák közlönye vagyunk.

Mily imposans lenne, ha az összes magyarországi irodalmi iskolák közlönye lehetnének.

Forsitan!

Kador Sándor.

D. a. J. Kr!

Tekintetes szerkesztő úr!

Becsés lapja okt. 13-iki számában a papnöveldei irodalmi iskolákhoz intézett fontos szözata: „Szálézi szt. Ferencz“ — ről címzett irod. körünk részéről érdemének megfelelő lelkes üdvözléssel találkozott. Indokolásául szolgál ennek iskolánk sajtószertű működési menete — a mennyiben nagyobb fordítási kísérletekben több, még el nem mellőzhető körülmény által gátolva — inkább mindig csak a kisebbszerű dolgozatok terén maradt s fog is maradni. Körünk tehát ily irányú működésében valódi életrevaló színezetét várja az indítványozott egyesületi eszmecserétől, melyben saját részéről tényleg — jobb dolgozatainak be- küldésével — egész buzgalommal kíván részt venni.

Fogadja a tek. szerkesztő úr szíves érdeklődéséért hódoló köszönetünk nyilvánítását. Üdvözlét a „Korunk“ zászlója alá sorakozó társegyesületeknek!

Károly-Fehérvárt, 1887. nov. 20.

Gáspár István, az iskola elnöke.

A fővárosi kath. casino ügye.

A fővárosi kath. casino tárgyában néhány heti pangás állott be, a mennyiben betegségünk, másrészt a római zarándoklat közbejött. Jövő héten ülést tartunk, a melyen magas főúri körből is jelen lesznek néhányan. A kik az ülésen jelen lenni óhajtanak, mivel az zárt ülés lesz, a meghívót, ha arra igényt tartanak, szerkesztőségünkben vehetik át.

A császárok és a pápák Rómája.

Jelge: „Ecce isti urbem, quod prius orbis erat“
Rutil. Numat.

Az emberi szellem építő vagy romboló viharainak kiindulási pontjait városok nevével jelezzük. Rendszerint e központokból ered a világtörténelem ama mélyreható mozgalmainak folyama, mely majd tagadó árajai szédítő magaslatára emel, majd a feneketlen örvény mélyére sodor népeket, országokat. Sok nemzet-ről tudjuk már, miként született, élt és hanyatlott. Az idők forgetege egyformán mos el nagyot és kicsit és még név és ember van, addig van még elmosandó is. Néma tisztelettel irányozzuk bámuló tekintetünket az egyetlen helyre, mely rendületlenül áll az enyészők koporsója mellett: neve Róma.

Ki volna képes elutasítani magától a tisztelet mély érzetét e város iránt, mely páratlan a világon? Babylon, Tyrus, Jeruzsálem, Athen, Alexandria szerepeltek egy bizonyos ideig, mindenik megvalósítva egy-egy eszmét; azután eltűntek a romok porában a nélkül, hogy egyebet hagytak volna hátra, mint éltök emlékét a történelemben, vagy hulláik csontvázeit a földben. Páris, London, Newyork az újkor történetében fognak szerepelni, de Róma, melyet a régiekkel örök városnak nevezünk, átkarolja az időt két félgömbjét: az ó világot és a ker. világot.

Ezredéves szikla e város, melyre az em-

beri nem évkönyvei írják, az ó-kor sirja, diadalív, mely alatt a keresztény századok keltek életre! Álljunk meg egy pillanatra e diadalív alatt és vizsgáljuk szellemszemünkkel először a császárok azután a pápák világot átölelő Rómáját.

Ha a régibb századokbeli ó világ kerek-ségén végig tekintünk, azt találjuk, hogy nagy számú független népségek foglalják el téreit. Mennyire megváltozik e kép Róma hatalmának fellendültével! Mindazok az autonomiák, melyek a világot betöltik, egymásután meghajlanak s elenyésznek az erőszak műve előtt; szabad népekből be egyszerre kipusztul a föld!

„Ne feledd római, hogy uralkodás a te hivatásod: törvényed alá kényszeríteni népeket — letiporni a makacsokat: ebben áll a te művészeted“. (Aen. VI. 852.) A latin Homeros e kegyetlen és rideg igéit megtestesíté az igazságtalanul hódító titáni nép; legionariusainak dárdái megnyiták az összes népek ereit; az akkor ismert emberiség zsákmányul dobott a császári Róma saskeselyűi ércesőreinek.

Könnyebb lett volna a havasi szirtekről alárohánó árvizek, vagy a szélvész élesztette tűzvészek erőszakát kiállani, mint a legiók mozgó bástyáinak rohamát, mely megreszket-teté a földet és tompa morájával e dalnak: „Ezer frankot öltünk meg; ezer szarmata hullott el csapásaink alatt; csak hadd jöjjön ezer meg ezer s még annyi ezer perzsia ránk“ — a vihar zugását pótolá. A népek testén ejtett sebhelyeket csak rosszul takará be a pénzért római polgárrá avató tóga bő redője; pedig elhatottak mindenhová a véres kezek, melyek csak sujtani és sebezni tudtak. „Látjátok ezt a földet, mondja a tanár a köréje gyülekezett római ifjúságnak, ez a Dioeletianus sujtó karját érző Egyiptom, mely most bűnbánólag nyugszik. Ime, itt van Karthago és Afrika, itt irtotta ki Maxim. Hercules a fel-lázadt mőrokat. Ez a sziget Britannia, és ez a bozontos erdővel benőtt nedves vidék Batavia: mindkettőt a birodalom törvénye tartja békés

járomban. Amott alant láthatjátok az Eu-fratest és a Tigris s nem messze innen azt a csatatér, hol Maxim. Galerius lábbal tiporta a perzsák kezijait és tegezeit. Szép egy római-nak ismerni a világot, midőn az egész fölött uralkodik“!

Büszkeség és igazi mámor szállta meg a diesszomjas római ifjak szívét s azt hívék, hogy a világ nagyszerű ünnepet ül császárok uralma alatt. De hogy is ne; hisz ránk is elragad e hatás, ha engedünk a történelem költészete bűvös erejének. Ha át akarjuk magunkat engedni e megvesztegető költészet hat-almának, csak tekintsünk szét a római világ felett a lapitolium ormáról, hová nem hatott el a legborzasztóbb elnyomás súlya alatt roskadozó népek jaja, és a rómaiakhoz hasonlóan káprázat fogja el szemünket. Itt, eltelve császárok korabeliek érzelmeivel, az ember szereti rómainak hinni magát, s minden töprengés nélkül patriciusnak s a benső politikai küzdelmek és külső hódítások egyik részese-nek, kire a földi isten kegyesugára süt, szerepébe helyezkedik. Képzeteiben fölhág a forum szószékére, honnan oly szép beszédek harsogtak, helyet foglal a senatus padjain, melyet távoli királyok és népek mint istenek gyüle-keztét üdvözölnek. A nézőtérre a szabadság vett bűvös világot, mely az előrészebe állított embereket megnagyítja és kidomborítja a színpad hátterének sötét homályából, mely nem egy szörnyet, nem egy golyót és bolondot takar el az éj szárnyaival. Megragadtatva e csalfa látvány érdekességétől, félrevezetett értelmük nem gondol arra, mibe került Rómában, a forum színpadán e hazai dráma, melynek a színpalak mögötti jeleneteit az emberi nem rabszolgasága és a világ pusztulása képezik vala.

A Scylla és Charybdis közt lebegő hajók nem forognak az elhyeletés nagyobb veszélyében, mint forogtak ama népek, melyekre az imperator hódítási vad dühében ráveté telhetetlen tekintetét. Oh caesar, egyedül

T Á R C S A

Lumen de coello.

Letűnt a napfény Isten kék egén
S homály terül az árva földre le;
Lepel borul, süvű, setét lepel
Szegény halandók sajtó keblire —
Letűnt a fény, — eltűnt a szende hit,
Lehével keblét már alig hevít.

Urrá a földön lön a durva kény,
Hitetlenség s a vak anyagvilág,
Ugy rág, miként szív, emberek szívéen
S a hitre gúnyos átkokat kiált.
Utána mind, kit ráuszitgata,
Üvölt a poklok zsoldba vett hada.

Mezét a tiszta erkölcs leveté
S magára bünpalástot ölte fel —
Meggziúnt, mi a szívet csak élteté.
Fegessé lön az emberi kebel...
Mit Isten önkézzével alkotott,
Megdöntni véli a talapzatot.

Egetverő szitok kel ajakán,
Lehívja Isten tűzvillámaait
És önbizottan véli, hogy talán
Gögös szavára majd ledől a hit,
Égő szívében durva vágy honol
És észvesztetten mennyel ostromol.

Nehéz bilincsben ül a hit feje:
Lelánczold a poklok bösz hada...

Nehéz bilincs! — De röpke szelleme
Bilincsiden óh sátán áthata.
Ne fély! A szirt áll, rendületlenül áll,
Nem döntöd azt le gögös Béliál!

Dühöngsz, dühöd határra nem talál,
Hiába hívod a poklok hadát...
Derék a szikla, rendületlenül áll,
Bár bösz hadad élébe álltatád;
Dühödten állsz a sziklaszirt alatt,
De hasztalan! Az sértelen marad

Erod lelankad, — hasztalan e harcz!
Hiába küzdesz, kába, ellene,
Ez ellen győzni bármiként akarsz.
Porig lesujt magasztos szelleme.
Elhullsz lelankadsz... tedd le fegyvered.
Ez ellen győzni? ... kába képzeled.

Csak egyet int s az égi szent sereg
Feléd fordítja lángfallosait...
Csend lesz a földön és az emberek?!
Hálára nyitják csengő ajkaiik.
Csatára kelhetsz! meg sem ingatsz.
Csufos vereség éri fajzatod...

Örvendj és Róma, örvendj hét halom,
Zengj dall éjszak, dél, napnyugat, kelet,
Örömdal zengjen minden ajakon.
Leo — az Arszlán — ül ma ünnepet.
Ős Róma fénylik mint Caesar alatt,
Örömdal rendít meg minden falat.

Eljönnek hozzá éjszak gyermeki;
A büszke félhold hódelét susog;

Eljönnek áldásért esengeni
A harczedzette ős german sasok;
Előtte hódol, Kárpát, gyermeked;
Európa tisztelg, zeng dicséneket...

Leo Atyánk! áld millió ajak,
Egy érzelemtől ég minden kebel,
Lelküinkből áldó, hő fohász fakad,
Szívünk csak érted ég, érted lehel.
Lelkes szavakkal zengünk hát neked
Leo Atyánk, dicséző éneket.

Oh, hát fogadd kegyesen szent Atyánk,
Kiket ajánlnak háds gyermeked,
Oltárodon miket felhalmozánk,
Miket neked nyújt hála és a hit...
Örömkönyű rezg pilláink alatt —
Oltárodon ez legszebb áldozat.

Latinovits Szaniszló
kaloecai egyházm. növ. pap.

Lefekvés előtt.

Picciny kályhámban mint patlog a tűz,
A pajzán szikra játékot mint üt;
Kicsiny szobámban félhomály dereng,
Künn a szélvészől tán a föld is reng!
— De nem jár eszem a föld viharán;
Lelkem hozzátok száll, kedves anyám!

Idé képzelem csendes szobátok,
Benne sok szende, hü arcot látok;
Oly jól esik szívemnek e kép,
Mint szívzi szívének, ha szentélybe lép.
— Hozzátok szállok képzelmem szárnyán,
Hozzátok, kedves, szívem jó anyám!

akarsz-e lakni a föld hátán! azt elérni nem fogod soha! Tedd bár sajátoddá a világ minden kincsét, járt be a föld kerekességét, ki egy szavával hívta létre mindent, nem egymagad számára teremté a mindenséget.

Miután Bosrától fogva Caledonia kunyhói és a piktekig nem volt hatalom, mely az imperator előtt a földig ne görnyedt volna, az esztelen vágyaktól kínzott caesarok nem érve be a földivel, az ég bírása után szakadtak. És a római társadalom megadta nekik az isteni tiszteletet. Templomokat építettek nekik, áldozatokat mutattak be és ünnepeket ültek tiszteletükre; esküdtek nevére, képei asyllum voltak. A bünt törvény erőre emelték, mert kinek lábainál a bűntények boszúért kiáltottak, kinek fejére az emberek átkai nehezdedtek, istenné lőn.

Valami szédülésképe lepte meg az embereket, s mintha csak sötét éjjel szállt volna rájuk, mikor az emberi tudomány és művészet, a bölcsélet és költészet fáklyája a legélénkebb lánggal égett. Szomorú látvány, midőn a művelt rómaiak nem látjuk magasabban állani, mint a vad germant, ki rozzant csonakán átkel az Elbán s kézsokra siet a szabadságát tipró imperatorok táborába s elégtlenül távozik, mondván: „Nyugodtan halok meg, mert láttam az isteneket“!

Az Olympos népe tehát megszapordott a zsarnokság képviselőjével; miért is ne üdvözülhetnének istenöknek a rómaiak azokat, kik ellenszenvből, kapzsiságból, vérengző hóbortból öltek, sujtottak: rokont, idegent, barátot, ellenséget egyaránt, ha már minden ocsmánságnak és gazságnak bűnrészesét bírták az égben? „En szegény halandó ne követhetném el ezt? kérdezi magától a római, ha elaludt erkölcsi érzete néha-néha tompa közönyéből fel bírt ocsudni. Mintaképpül vevé az isteneket és így az istenek jogában és méltóságában osztozkodó caesarok példája is irányadó lőn a sarutalpa alatt nyögő társadalomnak.

A tehetetlen bírvágy, a mely nem ismer

könyörületet, a gazdag és szegény — fájdalom — örökös, de ekkor különösen engesztelhetetlen harczát idézte elő. A roppant uradalmak mint a tengerdagály hullámai egymásután benyelik az erdőket, mezőket s csak a másik gazdag ember kapuja előtt állanak meg. A népet mindenünnen elűzik; annak nincs többé öröksége. Az a föld, mely elegendő volna egy egész törzs eltartására, egyetlen úrnak vadaskertjét képezi. A gazdagok mintha csak királyok és nemzetek volnának folyók és hegyek szerint tűzik ki birtokuk határait. Két osztálya az embereknek, engesztelhetetlen és örök gyűlölet által elválasztva, foglal helyet ugyanazon földön: az egyik fosztogató, a másik kifosztott; egyik munkátlan, fegyverrel kezében, a másik, ha gladiatorrá nem nevelik, fegyvertelenül sorvadozva, a megalázottságban és a rabszolgai munka fáradalmi közt; egy szóval a rendszerre csontosult erőszakosság, embernek ember által való érdekszerű elbutítása: ime ez az, a mi szemünk elé kerül, az elaljasodás, a nyomor legmélyebb lépcsőjére alászállott caesari társadalom szemlélésekor.

A nép, ez a turba salutatrix, mely hajdan független volt és a föld minden nemzeteinek parancsolt, a romlottság közepett elfajlott, elvesztette benső tartalékát, szétszűllött. Fényes neveket viselő emberek lettek circusi kocsisokká vagy komédiásokká; Cornelia ös-unokája mint gladiator mulattatá a csöcseléket. Tacitus bizonyítja, hogy tanácshatározatra volt szükség, hogy nemes hölgyek ne irathassák be magukat a prostituáltak hivatalos névsorába.

(Vége következik.)

Dicső emlékek.

Közlő: Walla Károly.

(Folytatás.)

8.

Satyr sz. Ambrus milánói püspöknek (†397.) ifjabb testvére hitújonecz volt. A ker. tanokban azonban már kellőleg képezetett.

Egy alkalommal tengeri útra kelle indulnia, hol hajótörést szenvedett. Nem a halál volt az, mitől félt, hanem azon gondolatától, hogy a legszentebb oltári szentség nélkül éri utól a hullámokban. Miért is gyorsan, egy sz. partikulát szerzett a hajón levő utasoktól, melyet akkori időben vászonba göngyölgetve rendesen magokkal hordoztak a keresztények. Erős bizalma levén, hogy Krisztus sz. teste kisegítendi a veszélyből, kendőjébe takarva s nyaka köré övezve, bátran ugrik ki a tengerbe s első vala, ki megmenekült. (Sz. Ambrus, De obitu fratris Satyri lib. 2.)

9.

Egy öreg remetét a Syriai pusztában (395 körül) heves kísértésekbe hozott s erősen gyötrött a kétely Krisztus Jézus valóságos jelenlétéről az oltári szentségben, s e kételetét társaival is közlé. Kettő ezek közül bár mindent elkövetett, hogy rábírák őt, miszerint az egész egyház által vallott ezen tant elhigye, de minden fáradságuk siker nélkül maradt, és ők a buzgó imában kezdék keresni társuknak e kételyből kiigyógyulását. Midőn erre mintegy nyolcz nap mulva mindhárman jelen lennének a sz. misén, az áldozatkényér helyett egy gyermeket láttak az oltáron. S midőn továbbá a pap kezét az isteni eledel szétosztására kinyujtá egy angyalt látának leszállani mennyből, ki a gyermeket késsel megölvén, véré a kehelybe szedé s azután a testet szétdarabolá. A szent áldozáshoz a kétkedő is odalépett s a szent partikula véres húsdaraboknak tetszék neki. Mire felkiáltott: „Oh Uram! erősen hiszem, hogy az oltár kenyere valósággal a te sz. tested.“ Ekkor a hús ismét az oltári szentség közönséges alakjává változott, melynek színe alatt a remete többé nem mint kétkedő, de mint igaz hívó vevé magához az oltári szentséget.

(Metaprastr. Das Leben des heiligen Arsenius)

*Mint madár kiállt zivatar után,
Mint járadt hajós a béke partján:
Hozzátok siet zaklatott lelkem,
Hogy tündérek enyhülést leljen . . .
— Ott köztetek, a béke révpartján,
Lel nyugtot szívem, kedves jó anyám!*

*Hol vannak kedves gyermekéveim,
Midőn örültem anyám meséin?
Hol vannak édes tündérdalaim?
— Rudeg való áll azok romain!
— Hol elpihentem a dajka dalán:
Lelkemet hozzátok száll, kedves anyám!*

*Lelüntek, óh rég, a boldog perczek:
Most bíra fekszem s hajra ébredtek!
— De anyám, fiad mire tanítád,
Szívbe miért oltád az imát?
Imám az nekem fájdalom ellen,
Mi csillag hajósna habzó tengereken.*

*Zajgó keblébe a megtört hitnek,
Kinzó furiák hadai lépnek . . .!
. . . Kezem már én is imára teszem,
Szent Máriának ajánlva lelkem.
Boldog, ki pihen az ő oltalmán
— Te mondád ezt is, szívem jó anyám!*

Hajnal.

Kérek egy flórt kölcsön.

Irta: Beregi.

— Barátom, légy szives nekem egy flórt kölcsönözni.

— Egy flórt? — azt sohsem láttam még egy rakáson.

Az előbbi kérelmet Pista barátom reszkírozta meg, az utóbbi feleletet én adtam.

Ezzel azt hiszem általánosságban megmondtam kettőnk felől szerény véleményemet. Mindketten egyforma gazdagok vagyunk a — szegénységben.

Igaz, hogy a fenti szövegváltás a hónap 27. történt, de az igazsághoz híven azt is ki kell jelentenem, hogy épen ötödször ismétlődött elseje óta ugyanolyan eredménnyel.

Az én Pista barátomnak vérebén van az a jó szokás, hogy szeret kölcsön kérni, nekem meg zsebemben van a felelet. S ez a különös összeköttetés bennünket a legbizalmasabban fűz össze. Mikor messziről látom jönni az én Pista barátomat, valami fájdalom tudat nyilatja át keblemet. Szegény fiúnak újra és újra nem tudok egy flórt adni.

Pedig oly örömet adnék neki, Isten látja lelkemet, de ha nekem sincsen. Mult hó másodikán találkozom vele a főutcán. Önkénytelenül zsebemhez kaptam s csodálatos véletlen, éreztem, hogy még van egy utolsó flórom. Jóelőre kezembe vettem s csakugyan Pista megint azzal szólított meg: „Barátom, légy szives nekem egy flórt kölcsönözni.“ Az ilyen kérdésre adott feleletem egy önkénytelen megszokott nincs volt, pedig már a flórt a kezébe is nyomtam. Ammira hozzá szoktam már a tagadó válaszhoz, hogy még akkor is rá akartam fogni, hogy nincs pénzem, mikor át is adtam.

Pista meglepetve nézett markába s miután meggyőződött, hogy ott egy valóságos

bőgő (ez meg az ő mű szava) leledzik, a meglepetés hangján felkiáltva ütött homlokára: „óh én szórakozott, hiszen még nekem is van pénzem. Nem kell a petákok! . . .

Ezt az utóbbi három szót olyan büszke fenhéjázó hanggal mondta, akár csak egy milliomos.

Elbizakodott hangja bennem a legvéresebb reményeket kelte. Ennek a fiúnak sok pénze van, — gondolám — jó lesz rá vigyázni, hogy el ne költse.

Hirtelen megakartam fordítani a helyzetet. Most meg én fordultam hozzá a kéréssel: „Barátom légy szives nekem egy flórt kölcsönözni.

Pistának egy mosoly játszadozott ajakán. Egy komoly szempillantással feleltem. Szó nélkül vette ki tárczáját s egy vadonat új tiz forintost (mond 10 forintost) vágott ki.

— Adj vissza pajtás!

— Beteg vagy Pista? — felelém, s szavaimban a sértett önérzet a keserű valóság cynizmusával párosult.

— Na gyere hát váltsuk fel a tizest a trafikba.

Büszke léptekkel követtem. Pár lépés után Pista barátom látszólag meghökkenve lökkött oldalba.

— Gyere a másik oldalra pajtás, szól a kétségbeesés elfojtott hangján: Pista vasmarokkal szórította meg karomat s mikor már az utca közepén voltunk, fájdalmas önmegadással csak ennyit nyögött: „már késő.“ Egy szót sem értettem az egészből.

10.

Sz. Agoston püspök (†430.) beszéli, hogy Fussalában (Afrika) bizonyos előkelő család gyermeke benőtt szemekkel jött a világra. Midőn a vak fűcska körülhelül hat éves lón, kijelenté az orvos, hogy benőtt szempillái alatt teljesen egészséges szemek vannak, s hogy a pillák műtét által felnyithatók lennének. Az anya, ki különben erős hit s kitűnő jámborság hírében állott, nem akará gyermekét a fájdalmas műtétnek alávetni. Hanem önmaga csodálatos módon nyitá meg annak szemét, a mennyiben a vak szemekre mint valamely a sz. osztályt tevő. A gyermek rögtön fölnyitá szemét s ma már egy erőteljes ifjú, ki nekem elmondá, hogy e csodálatos eseményre teljesen emlékszik.

Ugyancsak egy itteni lakos, Hesperius cseh-mesternek Fussa környékén vala birtoka: történt egy időben, hogy cselédeivel s barmaival igen sokat kelle szenvednie a gonosz szellemektől. Távollétemben egykor azon kérelemmel járult lelkészeimhez, hogy azok egyike birtokára menvén a gonosz szellemet imájával elűzné. Ugy történt. A pap nevezett helyen bemutatá a sz. miseáldozatot, mialatt buzgó szívvel kéré Istent, hogy a csapást elhárítaná; s ez órától kezdve az isteni irgalom csakugyan megszünteté azt.

(Sz. Agoston, De civitate Dei lib. 22. c. 8.)

11.

Egy konstantinápolyi házaspár a macedoniak eretnységéhez tartozott. Miután azonban a férj aranyszáju sz. János (†407.) lángbuzgalmú szónoklatai által az igaz hitnek megnyeretett, nejét is kényszeríté, hogy e szónoklatokat az igazság elismerésére . . .

Ez azonban többször hallgatott barátjainak fecsegésére, mint férjének intelmeire. A férj tehát azzal fenyegeté nejét, miszerint ha az isteni tiszteletben nem akar vele közös lenni, szűnjék meg közöttük az életközösség is. Erre az asszony félelemtől indítva igé-

retet tett, hogy férje akarátát teljesítendi. Csakhamar azonban hű szolgálójával azon törte fejét, mi módon játszhatná ki urát? Húsvéti időben tehát ő is elment a templomba, azon látszólagos szándékkal, hogy a legméltságosabb oltári szentséget magához veszi, melyet azon kor szokása szerint a pap nem nyelvére, hanem tenyerére helyezte a híveknek. Letérdelt imádkozni s ezen pillanatban mellette álló szolgálója egy hazulról hozott kenyérdarabot csúsztatott titkon markába. De alig tevő ezt az isteni eledel gyanánt szájába s érinté fogaival . . . ime kővé változék az. E csodás eseményen megrémülve s remegve, hogy még valami borzasztóbb is történhetik, a püspökhöz futott, elbeszélé neki vakmerő képmutatását, átnyújtá a követ, melyen még a fogak nyomai is láthatók valának. S könyek között esedezve bocsánatért, felhagyott az eretnőséggel. A kő pedig sokáig őriztetett a templom kincstárában.

(Zoromen, Histor. Eccles. lib. 8. C. 5.)

12.

Midőn sz. Patricius püspök Irhon apostola (†460.) egy napon a sz. miseáldozatot bemutatná, egy istentelen ember a deszkából készült templomocská ablakaihoz kúszván s annak nyilásán botját bedugván, az ép akkor conservált kelyhet vele feldönté, úgy hogy a sz. vér az oltáron széllyelfolyt. Az irtózatossá tett e pillanatában megnyílik künn a föld s az elvetemültet elnyeli. S míg a sz. püspök rémület s szomorúságtól megindítatva, keserű könyekre fakadt: ime a kehely önmagától talpra áll s a kiömlött sz. vérről újra meg-eltelik, elannyira, hogy a corporalnak még csak nyoma sem vala látható.

Bolland. A. S. zum 17. März.

13.

Sz. Euthym apát Palesztinában (†473.) egykor a sz. miseáldozat bemutatásánál egész sereg angyalt láta maga körül. Midőn azután a sz. áldozatot kiosztaná, úgy tűnik fel

neki, hogy annak vétele után némelyek egész átszellemülve tündöklének, mások ellenben elhomályosulva mintegy megholtaknak látszának. Ezeket azután a legmegindítóbb módon inté, hogy ezután jól megvizsgálják magokat s félelem és rettegés között fogadják az életkenyerét.

(P. Heribert R. a. a. O.)

(Folytatása következik.)

A tenger rendőrei.

A tenger milliárdnyi lényei között a halak tagadhatatlanul leghababban mozognak e megmérhetlen víztömegben, mert Isten oly testtel teremté őket, melyben a találékony emberész felülmulhatlan mintákat talált hajói építésére.

A hal teste, mely a vizeket nyilsebeséggel szeldesi, jó evezőkkel bir két uszonyában oldalt, valamint igen czélszerű kormányval farkában. A hal az ő gyors száguldásában túl tesz az emberi kezek művén, a hajón.

A czápák a gyorsaság méltó példaképei. Daczára, hogy úszó hólyaggal nem bírnak, oly rendkívül fürgék, hogy a halak közt a leggyorsabb, legvakmerőbb, legarczátlanabb s legtelhetlenebb rablóknak tartatnak.

De vajjon megérdemlik e veszett hírnevüket?

A czápák neme sok fajt számít, melyek egy része vízőzön előtti s ezek ma már tetetlen fogaikat viczorítják csak reánk — a kőzetekből, — mint ezt a tudomány bebizonyította.

Mért teremté Isten ennyi falánk rablót s mért van még ma is annyi belőlök?

Rendeltetésök: hogy a természet háztartásában a túl szaporodását s veszélyes voltát az egyes nemeknek lehetlenné tegye! A természet egyenjogúságot követel, ezen egyenjogúságot a halak országában a ragadozó halak tartják fenn. Nem tűrik a túlságos

Valaki szintén a másik oldalra tért át s egyenesen felénk tartott. Pista kékülzöldült.

— Alaszolgálja uram, bátorkodtam önt szives ígérete folytán a hónap elején megkeresni. Kegyeskedjék 5 firtos számláját valahára kiegyenlíteni.

Pista alig hallható hangon csak annyit felelt s illetve kérdett:

— Tud visszaadni egy tizesből? s mikor ezt a kérdést tette, arczán egy reménysugár rángatózott keresztül. „Hátha nem tud visszaadni?!”

A szabó udvarias hajlongások között adott vissza egy öt forintost. Pista hosszú orral bandukolt velem együtt tovább.

Nem mertem egy szót sem szólani, hallgattam a kölcsönkért bögőről. Azonban Pista egyenesen a trafiknak tartott.

— Alaszolgálja! Kérek két darab londrest. Meglepetve néztem reá. Vajjon ez a fiú elkeseredésében kér olyan finom szivart, vagy a feletti örömeiben, hogy 5 firt adósságától megszabadult.

Van szerencsém Piritos úr, — üdvözlí az udvarias tözsdés, mialatt a szivar dobozt elébe teszi.

Valaki udvarias meghajtással közeledik. — Ha nem csalódom, Piritos István úrhoz van szerencsém.

— Az vagyok, — felel Pista szigorú tekintettel. Mit tetszik?

X. úr, az ön cipésze tisztelteti, s arra kéri, hogy számlájára legalább 5 firtot törlesz-

teni annyival inkább szíveskedjék, mivel továbbvárakozni nem hajlandó.

Pistára néztem s láttam, hogy azon megszokott mondókáját akarja elrebegni, „kérem legyen meggyőződve legjobb akaratomról, majd alkalmilag kiegyenlítem számlámat.” De büszkesége nem engedte. Elkeseredetten lökte ki utolsó 5 firtosát, s az égő londresteket nekem kellett fizetni.

No ettől a tiz pengőtől szépen megszabadultunk pajtás, szól Pista az önmegadás hangján.

Attól kezdve egy szót sem szólottunk egymáshoz. Pista olyan elmélázva bámult maga elé, hogy egyik szembe jövő barátja rákiáltott!

— Már megint nem gondolkozol Pista? Hova mégy?

— Járkálok — volt az egyszerű felelet, s ebből már az illető is tudta, hogy Pistának nincs egy veszekedett krajczárja sem, mert ha pénze van, akkor nem járkál, hanem sétál.

— De hát voltaképen hova megyünk most Pista — kérdém tőle, a lehető legnagyobb gyöngédséggel, hogy alig heggedő sebeit fel ne szakítsam.

— Menjünk a torna-egyletbe — felelé. Elmentünk. Ismerős arcok fogadtak, Pistára valamennyien kajánul mosolyogtak. Arcza maga a megtestesült deficiz volt.

— Az egyik egy új tagjának hadd mutassam be az úr ezt, mondá az előtornász felénk közeledve.

Pista önkénytelenül követett.

— Nevem Beregi — mondám az idegenhez lépve.

— Nevem Beregi — azaz, hogy Piritos — mondá Pista a legvastagabb szórakozottsággal saját nevét is elfeledve. Aztán megrestelte magát s egy pár szó váltása után szóltanul vonult egy sarokba.

Kezdtém szánni. Jóakarátulag szólítám meg:

— Ne busúlj Pista, jó az Isten, majd ad meg egy kis pénzmagot!

— Nyomorult hitelezők, titkos vérszopói a havi gázsik tulajdonosainak, nem érdemlítek meg, hogy tisztességes ember nálatok adósságot csináljon.

— Na na, barátom térj magadhoz, hiszen tudod, hogy a XIX. század gazdaságát hitel gazdaságnak lehet legmegfelelőbbben nevezni.

Apropos! hitel. Barátom, légy szives nekem egy flört kölcsönözni.

Na már erre kénytelen voltam hangosan felkaczagni. Ebből a fiúból ki nem irtjátok a kölcsönkérési mániát soha.

Jámbor olvasó, mindezekből megértheted, miért kér az én Pista barátom mindég pénzt kölcsön, s miért nem tudok én neki adni soha.

Istenem, istenem, milyen jó is volna, ha egyetlen hitelező sem volna a világon, olyan büszkén sétálnék végig a főutcán, minden kerülgetés nélkül, és csak szánakozni tudnék a járkálókon.

A hitelezőket, a társadalom e közveszélyes alakjait — eltörölköznék vélem.

elszaporodást, ők „a tenger rendőrei.“ Egyeseknek bár alkalmatlanok, mint a rendőrök egyáltalán, de a közjólétnek hasznosak.

A hal oly mesés szapora, hogy megfigyelés folytán rájöttek az emberek, hogy egy hering évenként 40,000, a félszegűszó 1 millió, a tok 6 millió, sőt a fóka hal 9 millió ikrát rak le évenként. Természetes, hogy ezáltal a rendes úton rövid idő alatt az összes tengeri élők kihalása következne be, sőt mi több, a szárazföldi lények életét is megölné a lég teljes elbűzhődése által. Igaz ugyan, hogy számos tengeri emlős a vézmadarak, s más tengeri ragadozók is közreműködnek a túlszaporodást ellenstülozni, de ezek mind együtt csekély pusztítást tesznek, a túlfalánk czápák mellett, s azért helyesen tartatnak hasznos állatoknak s a tenger rendőreinek.

Valamint a bálna hal az emlősök közt, úgy a czápa emlős a halak közt.

A czápa a porczogós állatokhoz tartozik, a kinek hátsó végtagjai vannak, habár a bőr alatt. Valamennyi hal faj közt legjobban kifejlett agygyal bír, innen találékonysága. Több sor foga van, melyek nagyok, hegyesek, háromszögletűek s mozgathatók; némely czápa-fajok pl. a macska- és kutyaczápa felső állán két nyílással is bír, melyen át a vizet felszökelteti. Nyakán öt nyílás van mindkét oldalon a légzési szervek mellett. Teste hosszú, orsó alakú; bőre alatt éles csont csomókkal bír, melyet az asztalosok chagrin néven ismernek s használnak.

A czápa igen hamar fejlődik s alig egy két év alatt már tekintélyes nagysága van, korán mutatkozik jó étvágya s kora ifjúságától nagy buzgósággal teljesíti rendőri tisztjét. Számuk borzasztó nagy s fajuk szerint tartózkodnak egyes tengerekben. Befognak ők mindenkit, a kit megcsíphetnek, fogaikkal megmottozzák, a gyomor tömlőczébe vetik s teljesen ártalmatlanná teszik. Oly nagy az étvágyuk, hogy már teljesen megtelvé a bendő, mint akár egy gyakorlott római vagy görög főúr kiürítik magukat, s újra elkezdik a lakmározást.

Hogy mily gyorsak, azt csak az ítélheti meg, a ki látta, mint fogják el a repülő halakat. Daczára hogy e halnak igen nagy hólyagjai vannak, daczára hogy ha a kapcza szorul, képesek a vízből is felbukni s bizonyos ideig a levegőben haladni előre 300—400 lépésnyire, — persze csak egyenes irányban, — a czápa nyomában van folyton. Egyszerre felveti testét a vízből, nagy csapást intéz a vízbe s mind leesnek reá; egy kettő első pillanatra ugyan igyekszik elmenekülni, de hiába, a hasra fordult állat mind felfalja.

Nem csak az élőket, de a holtakat is eltemetik gyomrukba, s ezzel is használnak, mert különben mint borzasztó „Memento mori“ hónapokon át lehetne látni a víz felületén azon szerencsétlenek testét, kik a tengerbe veszttek.

Csak három nagy faj czápa van: az északi tengerekben élő óriás czápa 10 méter hosszú, a jeges tengerben élő jégczápa 7 méter hosszú és a közönséges czápa, mely emberfaló nevet visel, s így a kannibálok atyjafia. Neve onnan van, mert a hagyomány azt állítja, hogy egy ilyen nyelte volna el Jónás prófétát. Hét méternyire nő meg. Tagadhatlanul a legfürgébb s legfalánkabb az összes czápa fajok közt s így a tenger réme. A nagy oceánban lakik, de Grönlandot is meglátogatja s utitársa a heringeknek egész az európai partokig. Otthona a mexicói öböl. Ó feje a tengeri rendőrségnek. Háta szürkébb, oldalai világosabbak a többinél, hasa fehér.

A közönséges czápa nősténye 30—40 élő fiat kelt a tenger partján, ez az oka,

hogy Nyugat-India s az egyesült államok tengerpartjai csak úgy hemzseg a sok czápától. Míg kicsinyek, húsuk igen izletes. Eledelök leginkább halak, de nem vetik meg a szopós bálnát se, se a Delphint, hébe-hóba egyik másik tengeri madár se megvetendő falat, magától értetődik, hogy a családtagokra is rákerül néha a sor. S Saturnus példája tulajdon kölykeiket is felfalják.

Északon ritkább, de délen gyakori, s

még itt tolakodó, addig északon igen óvatos de azért napokig követi a hajókat, hogy láthassák közlőrl az utasok, egy repülő halat fából és pléhből dobna a vízbe és éllemszereket, erre egész közel jön. Egy utaskimustrált pléhedényt dobott reá mire hasra feküdt s azt elnyelte, de csakhamar ki is adta, meg meg szaglászva e gyomrának idegen tárgyát.

Minden falánkáguk mellett egyes halnemeket megkimélnék.



Mayer István „Ezer műkereszt“-jéből.

Hasznos voltuk miatt India és Amerika partjain nem igen bántják őket, sőt különösen a felnőtteket megkimélik. Mint a házi állatoknak nevet adnak neki, mert minden költőben van egy nagy czápa, mely a vizet tisztán tartja, a tengerből jövő czápákat vagy elűzi, vagy felfalja; az emberre nézve pedig nem igen veszélyes, mert a kis víz miatt abból kilátszik a háta. Egy texasi sziget közelében élt egy rendkívül nagy czápa „Old James“ nevű, kifogyhatlan volt a tiszt-

tozásban; egy német természettudós, ki a parton kígyókat gyűjtött, egy szerencsén által mindig trombitával adatott jelt magának közeledtekor, alaposan gyanítván, hogy az alapos német tudomány iránt sem viseltetik oly mély tisztelettel, hogy alkalom adtán fel ne falná. Az emberevő czápa így kedvelt állatja a tengerparti lakosoknak.

A tengerészek azonban legkevésbé se osztják a szárazföldiek nézetét. Nem tudják neki megbocsátani, hogy néha, bár igen rit-

kán, egy-egy tengerészt felfalt, vagy lábát bekapta. Minden alkalmat felhasználnak, hogy a czápákat megöljék, jóllehet semmi hasznuk sincs belőle, ha csak a parton meg nem veszi az álkapcát valami korcsmáros csekély grog-ért, hogy a szoba boltozatán felaggassa. Ezenfelül nem is oly könnyű megfogni, mert az elmés állat nem vaktában csapkod maga körül, hanem igyekszik egyikét támadóinak lábáról leutni, közbe egyet ugrik, hogy valakit elkaphasson.

Fogása így történik: Egy erős vaslánczon függő szigonyt bekötnek hússal, ha a czápa bekapja a húsnak vélt konczot, többnyire bele akad a szigony testébe. Az állat dühödten csapdossa a hullámokat, de ez mitsem használ; erős, ügyes kezek csigán felhúzzák a kötelet. Az állat eltátja száját, dühében borzasztón liheg, fúj, borzasztó erővel csapkod ide s oda uszonyaival s farkával. A mint az óriás állat fejét felhúzták az árbocra, egy ügyes csapással a nyakszirtbe elválasztják a fejét testétől. Patakunként folyik a vér a fedélzetre s lassanként megszánt lenni a tenger egy hasznos állata.

Pedig a czápa a megmérhetlen tengeren ugyanazt a hasznót hajtja a természet történetében, a mit a csuka a mi pontyos tavainkban.

K. L.

A pályaválasztás a hit és ész világánál tekintve.

(Folytatás.)

25. A szemlélődő szerzetes élet.

Már a régi egyházi írók által az evangéliumi nők, Mártha és Mária, mint a tevékeny és a szemlélődő élet előképei tekintetnek. Mártha ugyanis szorgoskodott az Úr körül, míg Mária annak lábainál ült és magasztos tanítását hallgatta. Ép így két iránya van a szerzetes életnek vagy kizárólag a maguk megszentelésén fáradoznak a szerzetes férfiak, különösen a közöskar és a cella csendjének magányos imái által, vagy pedig az emberek testi és lelki javának szentelik magukat, miközben önmagukról, sem elérendő céljukról, a keresztény tökéletességről sem feledkeznek meg.

A contemplatív, vagyis a szemlélődő szerzetesek a világtól lehetőleg elszigetelik magukat, elválva, visszavonultságban élnek, hogy a külső üzérkedés az ima nyugalmát és a magába szállást meg ne zavarja. Az ily zárdákban az isteni szolgálat ünnepélyességgel tartatik, éjjel és nappal fel vannak osztva és közös imára, vagy magán ájtatosságra vannak szánva. Az ily zárdák némelyikében igen nagy szigorúság gyakoroltatik, hogy saját és mások bűneiért elégtételt adassék, és hogy a test a lélek hatalmában tartassék, hogy a lélek mindinkább megtisztittassék és a földiektől elvonassék, és végre, hogy Krisztussal együtt túrjon és a fájdalom kelyhéből, habár kis cseppet is, nyerhessen.

A tudományok is otthonra találnak a magányos cellákban. Minél kevesebb időt tölt el a szerzetes a világgal, annál több ideje marad az elmélkedésre, szent olvasmányokra, munkára és az önképzésre. A cellában virágozik az ön- és az Isten ismerete, de egyszersmind sok más dologé is, a melyek megértésére a világi gondoktól való szabadság, nyugodt után gondolás és zavartalan kutatás oly sikeresek.

Ha téged az Úr ilyen szerzetes rendbe hív, úgy választ s magadnak olyan egyesületet, a hol a szabály teljes komolyságában megtartatik. Inkább nem szerzetes, mint egy lanyha világi és tunya; a ruha nem tesz senkit szerzetessé, hanem az élet. A szerzetbe azért megy az ember, hogy a világtól megmeneküljön, s ha a világot odabenn újra feltalálod, úgy sokkal jobb lett volna be nem lépni.

A zárdákat igen sokszor „a lustaság és bu-

taság ápoló helyének“ nevezték. A történelem azonban ellenkezőről tanúskodik. Elkoresosulás becsúszhatik általában mindenhová ép úgy mint a férgek befürödnek a legszebb almába is; Istennek gondviselése azonban, mely oly szeretetteljesen őrököl különösen az egyház felett, gondoskodott arról is, hogy vagy új életerős társulatok léptek az avulók helyébe, vagy a renyhe tagok ép és erős sarjadék által pótolttak, vagy pedig közbejövő események, mintegy az isteni ítéletet teljesíteni segítették — a tenger hullámához hasonlóan, a melyek az elhagyott hajó töredéket addig roncsolják, mígnem az onnásnak indulva el nem sodortatik.

26. A tevékeny rendek.

Az egyház hasonlít azon királyi asszonyhoz, a kiról a negyvennegyedik zsoltárban az mondatik, hogy ő: „a legmagasabb trónjánál jobbfelől áll pompázva arany díszben és sokszínű ruhákban.“ Tetszett Istennek, hogy rendek keletkezzenek, különböző célokkal, eszközökkel és belsejével, hogy ezáltal egyrészt az idők, de különösen különféle szellemi és testi szükségleteinek segély és enyhülés nyujtassék, más részről pedig, hogy azon személyek hajlamai — és irányai, a kik magukban a szerzetes pályára éreznek hivatást, választás legyen adva.

A mily kevés gyalázat érheti azokat, kik a gonosz világtól menekülve, magukat a magányba zárják és ott egészen saját üdvök és lelki előmenetlekre gondolva, az imának, a munkának és a bűnbánatnak adják magukat; a mily nagynek kell nekik az áldozatot beszámítani, a melyet ők egy komolyság és szigorral telt élet által hoznak: oly elismerésre méltó az, ha mások arra határozzák magukat, hogy a világról való lemondás személyes áldozatához és az öntökéletesedésre való megszakíthatlan törekvéshez, még a szakadatlan lelki buzgalmat és a legforróbb felebaráti szeretetet fogják csatolni.

Aquinói szent Tamás nem átálja azon rendeket, mint tökéletesebb, és az Üdvözítő élet-céljához hasonlóbbakat feltüntetni, melyek rendszabályaik szellemében, kötelességeik sérelme nélkül a fenntebb óhajtott önmegszentelés — és a felebarát végeztéjé elérésében segítők akarnak lenni. És azon társulatok, a melyek ezen tevékeny irányhoz tartoznak sokan vannak: némelyek az egyházi felsőbbség jóváhagyása mellett, egy régen megtartott szabály böles kötelei-keiben a pogányok közötti hittérítésnek szentelik magukat, mások a keresztények közötti missziókra, a tanításra és az ifjúság nevelésére, a szent ige hirdetésére, a lelkészkedésre, különösen a nagyobb városokban jámbor társulatok vezetésére, a betegek ápolására stb.

Igaz, hogy az egyes plébániákon a világi papok a plébánia vezetői, a hívőknek rendszeres és illetékes lelki gondozói: de — Oh Istenem! mily számtalanok az emberiség lelki szükségletei! némely helyeken mennyire szaporítani kellene a világi papok számát! mily nagy szükség van rendkívüli segélyre, a mely azonban felül a nemes és szent verseny előnyét is nyújtja, s az égnek az angyaloknak és az embereknek egy színjáték! — Oh igen, a hol a világi és szerzetes papok egyetértően működnek s egymásnak úgy szólván kezébe dolgoznak s abban versenyeznek, hogy a világi szellemet meggyőzzék, és a pokoli örök ellenség ellen dühödő háborút vezessenek: vagyis Krisztus és a lelkek ügye jó lábon áll, az egyházi élet mindig szélesebb kört hódít s Krisztus zászlaja mindig győzedelmesebben és dicsőségesebben fejlődik ki. Valjon éppen az a heves gyűlölet, melylyel a világ, a zsarnoki önkény és a durva erőszak a szerzetes rendeket s velök együtt mindazokat üldözik, kik a lelki pásztorkodás és az ifjúság nevelésével vannak elfoglalva, nem az egyházi rendek ezen nagy fontosságáról s azoknak következmé-

nyeiről tesznek-e hangosan beszélő tan úságot? És ha ezen rendek haszna oly elvitázhatatlan, mit a barátok örömmel s magasztos érzéssel, az ellenségek pedig utálat és fogcsikorgatással ismernek el: vajjon nem fekszik-e az Isten szándékában, hogy áldásteljes céljok véghezvitelére nekik a szükséges erőt, új hivatás felébresztése által megadja.

(Folytatása következik.)



I R O D A L O M.

Nagy szellemi mozgalom az élő rózsafüzérek táborában. A P. Angelicus által szerkesztett „Legszentebb rózsafüzér királynéja“ című népies folyóirat, melyet páratlan olcsósága és üdvös tartalma miatt nem győzünk eléggé ajánlani (megrendelhető 1 frtjával a Szent-István műintézetnél, újlág-utca 13.) nagy szellemi mozgalmat idézett elő az ujonnan szervezett „Élő Rózsafüzérek“ alakításával. Eddig 330 helyen alakultak majdnem 70,000 taggal. A kimutatást az eddigi összes alakulásokról legközelebb hozzuk, azontúl pedig folyton figyelemmel kísérjük ezen nagy horderejű üdvös mozgalmat.

XIII. Leó pápa. Az ő élete és működése, aranymiséje stb. A Pakson építendő templom javára. Budapest, Szt. István kath. műintézet, újlág-utca 13. sz. 72 l. Valóban kedves kis jubileumi ajándék a jó magyar nép számára, melyért elismerés illeti a hazánkban új műintézetet, mely minden tekintetben solid és ajánlásra méltó. Több jegyzetben ismerteti nagy papánk életrajzát születésétől aranymiséjéig röviden, érdekesen és vonzóan. Nemes népies irányban van tartva ezen jeles füzet, mely német eredetű nem egyszerű fordítása, hanem átdolgozása és hazai viszonyainkra való alkalmazása. Nagyon óhajtanók, hogy az a kedves életrajz minden katolikus magyar ember kezébe kerüljön, hadd tanulja ebből tisztelni és csodálni nagy papánkat minden lelkes hívő. A szt. lelkész és tanító urak valóban igen érdemes dolgot tesznek, ha ezen népies füzetnek érdekében ajánlás és terjesztés által mindent elkövetnek, hogy édes hazánk legutolsó gunyhójában is megtalálja az utat — de még nagy papánk jubileuma előtt. Ára 25 kr.

Rózsafüzérekönyv. Gondolatok az olvasó imádkozásánál. Irta Stolz Albán. A Pakson építendő templom javára; ára 25 kr. Budapest, Szt. István katolikus műintézet, 1888. — Ugyan ki ne ismerné Stolz Albán nevét? Azt a fátalan népies író, ki nagy tudománya és nagy tapasztalata segítségével — ha olykor erősebb kifejezésekkel is — oly annyira eltalálta korunk bajait és a szükséges óvszereket. Az olvasó ájtatos elmondásán írt gondolatokat tartalmazza a jelen füzet, velősek, gyakorlatiak, célirányosak, mint minden, a mi Stolz Albán tollából folyt. Hát még azok a szép képek — 15 van — a hírneves Klein bécsi tanár alkotásai, milyen sikerültek, mennyire emelik az ájtasságot! Ki úgy óhajta elmondani az olvasót mint kell, ezen sikeren kiállított füzetben hatalmas segítséget talál. Gyakorlati irányával és bámulatos olcsóságával, nem különben a jótékony célra való felajánlással önmagát ajánlja ezen szép füzet, és magának biztosítja azt a legszélesebb körű elterjedést, melyet neki szívünkől kívánunk. Kiválóan alkalmas jutalom- vagy ajándék-könyvnek.

Zum Abonnement empfohlen! Regner's „Oesterr. Korrespondenz“ mit „Oesterr. Revue“ Linz a/D., Landstrasse 41. Reicher und gediegener, durchwegs originaler Inhalt, vorzügliche Informationen, interessante politische Mittheilungen, vollständige Unabhängigkeit. Beide deutsch-conservative Organe stehen auf entschieden katholischer Grundlage. Abonnementspreis für beide Blätter zusammen pro Jahrgang 4 fl. ö. W. bei Frankoversendung unter Kreuzband; 6 fl. bei Couvertversendung. Probenummern stehen gerne zu Diensten. Wir bitten um freundliche Beförderung dieser unabhängigen und entschieden katholischen Organe und empfehlen selbe dem Hochw. Klerus des Königreiches Ungarn zum Abonnement und zur Mitarbeiter-schaft. Gleichzeitig machen wir darauf aufmerksam, dass sich die alle 14 Tage erscheinende „Oesterreichische Revue“ besonders als erfolgreiches und beliebtes Insertionsorgan empfiehlt. Alle Annonzenaufträge werden billigst ausgeführt. Bei grösseren Ankündigungen hoher Rabatt. Abonnements nimmt entgegen: Expedition der „Oest. Korr.“ mit „Oest. Revue“ in Linz a/D. (Oberösterreich.)

Egy jó könyv!*) Kérem becses figyelem és pártolásra méltatni!

Alig van az ifjúság használatára írt könyv, mit nagyobb haszonnal és élvezettel olvashatna, mint De Doss Adolf I. t. atyának „Az Erények Gyöngye“ cz. könyve, melyet dr. Vass Albert magyarra fordított s a t. erdélyi püspöki hatóság jóváhagyásából XIII. Leó pápa 50 éves papi jubileuma alkalmából — alulírott kiadott.

„Az Erények Gyöngye“ 38 fejezetben meghatározó módon tárgyalja az erények királynéját, a szűz tisztaságot. Iránya tömött és folyékony; remekül vannak alkalmazva fejezetként egyes példák a szentek életéből és a napi eseményekből, az angyali erény megszületésére, ki a könyvet olvassa s az ott levő útmutatásokat komolyan szívére veszi, lehetetlen meg nem tennie mindent, csak hogy ama erény birtokába jusson, mely az embert még e földön angyallá teszi.

Kérem a t. igazgató, tanár és tanító urakat, valamint minden buzgó nevelőt, szíveskedjenek e művet az ifjúság közé elterjeszteni és kegyes pártfogásba venni.

A német kiadás rövid idő alatt 4 kiadást ért; nem akarnám hinni, hogy éppen kedves magyar hazánk tanfőúrjai és ifjúságánál kevesebb pártolásra találja ezen jó könyv, már csak azért sem, mert a legszebb erény ezen megkedveltető lapjai XIII. Leó ő szentsége 50 éves papi jubileuma emlékére adattak ki oly feltétellel, hogy a tiszta jóvedelem idején, a Hung.-Germ. Collegium igazgatója által Péterfilyről fog a Szt. atyának, a magyar ifjúság nevében felajánlatni.

Felkérem tehát ismételtén a t. ügybarátokat, valamint a nőzárda s neveldek vezetőit, szíveskedjenek növendékeiknek minél több megrendeléseket tenni és pedig rövid időn, hogy a 2-ik kiadásról még ez évben intézkedhessünk Isten segédelmével.

Egy díszes kiállítású könyv ára 50 kr., köve 1 frt.

Tíz megrendelés után 1 drb tiszteletpéldánnyal szolgálók.

A mű intenciókra nem adható, ezt a fölösleges kérdezősködések elkerüléseért tudatom.

Megrendeléseket kérem egyenesen alulírtához küldeni utalványon.

Gyergyó-Ditró. Csik m.

P. Felician,

„Az Igazság“ szerkesztője.

*) Minden kath lapot kérek e sorok felvételére!



HETI KRONIKA.

A mily lélekemelő eseményekkel gazdag volt a mult hét, épp oly botrányokkal teli a jelenlegi.

Nincs nap, a mely valami piszkos dolgot a napvilágra ne hozna, nagyobb része az újságot kedvelő közönségnek ezzel bizonyára meg van elégedve.

Mi bizonyára csak fájdalommal veszünk tudomást e botrányos dolgokról, és csak esdálkózni tudunk, hogy a társadalom nem hagyja még sem el ama irányt, melyet oly botorul követ, akkor midőn napról-napra meggyőződhet, hogy a modern szellem csak a romlásnak vezet. Így a „Budapesti Hírlap“ december 2-án megjelent számában következő dolgot olvassuk:

Protekcio és erkölcs. A mult héten jelentettük lapunk „Törvénytörési Csarnok“ czimű rovatában, hogy Zellerin Mátyás budapesti bádigos ellen bünyfenyítő feljelentés tételét és a vizsgálat ez irányban már folyamatban is van. Az esetet megtudta Széchenyi Pál gróf földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi miniszter, a ki ez által esetleg veszélyeztetve látta a magyar ipart. Gondolt ezért egy nagyot és ez év november 27-én 1477. elnöki szám alatt átiratot intézett az igazságügyi, a közlekedésügyi, a belügyi és közoktatásügyi minisztériumokhoz, a melyben megírja, hogy tudomására jutott, hogy a magyar államvasutak igazgatósága bünyfenyítő följelentést tett Zellerin Mátyás budapesti bádigos és gyáros ellen; — minthogy pedig Zellerin Mátyás az egyetlen magyar iparos a maga szakmájában és esetleg az eddig reá bízott munkákat külföldiekkel kelene végeztetni, fölkeri a minisztériumot, hason oda, hogy a Zellerin Mátyás ellen megindított bünyfenyítő vizsgálatot szüntessék meg. Ez a Széchenyi miniszter aláírásával ellátott litografált átirat az általános, tehát nem is rezervált, írtató könyvbe van bevezetve, s a rendes általános számmal ellátva. Az igazságügyminiszter bizonyosan a legnagyobb élvezettel olvasta ezt az érdekes okmányt.

Franciaországban nem kevésbé izgalmas hírek járnak, úgy látszik a vallásnélkülözés majd újra megtermi gyümölcseit a nagy Franciaországban.

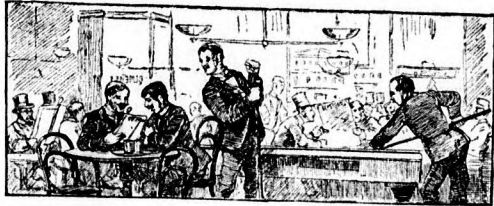
Németországi hírek között természetesen a legfontosabb, hogy a német trónörökös gégebaja nem rák.



Lapunk zártakor olvassuk, hogy Franciaországban meg van az új elnöke Sadi-Carnot volt mérnök és kintünő pénzkapacitás. — A népszínházban új darabot adtak, az Arlézi leány czime az operettnek. Meglehetősen unalmas és üres zenéjű darab, a mellyel az igazgatóság a publicumot untatta. Kijutott bőven a vallástalan eszmének is. — Jóslat a német trónörököséről. Berlinben a trónörökös betegsége alkalmából sürűn emlegetik a következő esetet: Mintegy két évvel ezelőtt a trónörökös a magdeburgi domot akarta megnézni. Mikor látta, hogy egy

mellékajton akarják bevezetni, kérdezte, miért nem a főajtón vezetnek be. Azt felelték neki, hogy egy monda miatt nem szabad a főajtón bemennie. De a trónörökös lakatost hivatott és kinyitatta vele a főajtót és azon ment be. A templomban aztán elmondták neki, hogy egy régi monda szerint „a Hohenzollern-háznak azon tagja, a ki a főajtón át megy a domba, nem fog trónra jutni.“

A hazai ludak Nesztora. Bakonybélben özvegy Gasparics Mihályné odaváló lakos birtokában van. A nevezetes lud harmincznyolcz esztendővel ezelőtt volt liba s azóta, 38 tavaszon át hűségesen lerakta 14—16 tojás-illetményét és így átlagos számítással eddig 570 libának adott közvetlenül életet. Az első-, második-, harmadik stb. izigleni unokája mérhetetlen. A tisztaság előrehaladott kora dacára még mindig szaporítja faját s esemetét anyai gondoskodással személyesen neveli fel, — természetesen a régi szisztéma szerint. Annak a régi jó világának, a melyben a bakonybéli ludanyóka csak hűgomasszony volt még, tudomásunk szerint van még egy gúnár-képviselője, még pedig korszorús írónk: Jókai Mór birtokában. A sváb-hegyi Jókai villában van elhelyezve az „öreg“, ott ápolják korát megillető gondnal és gyöngédséggel; a neve Márton. Mikor még Marczinak hitták, súlyos baleset érte: lábán csonttörést szenvedett és sántán, bénán bolyongja azóta az életet Márton.



FRISSITŐ.

Mi minden volt ott.

Bücsüről jött haza Mihók. Volt arany dolog, szeret-számát sem tudta az átelt gyönyörűségnek.

— Mondd csak, Mohók, mi az ördögöt láttál ott?

— Tyű koma, volt ott olyan dárídó, hogy álmodban is csak vasárnap látod mását; volt friss tej, érett szilva, háromféle sült hús, becsület is volt bőven.

— Hát még?

— A többit már nem tudom, mert engem akkorára kidobtak.

Hordár élet.

— No Náci, hát jól megy-e a hivatal? — kérdi egy ismerős a szögleten bámésködő hordártól.

— Tudja Isten! Hol jobban — hol rosszabbul. Egyik nap például sem mit se keresek, másnap meg kétszer annyit is kapok.

A vendéglőben.

— Milyen tolvaj ez az utazó! Elvitte magával gyertya-maradékot!

— Mennyibe számítja neki e gyertyát?

— Harmincz krajczárba.

— S önnék mennyiben van?

— Nyolcz krajczárban.

A kocsmában.

— Baj vagy szomszéd, a hajnalban künn vótam a káposztás kert végibe nyulra lesni, oszténg rajtavesztöttem; a csöndörök évötték a pus-kámat.

— Sohse busujjék kee, se baj — csak egy pár csibét vigyen kend be a főszögabiró urnak!

Aranypróba.

Fiú: Edes apám, nehéz megkülönböztetni az igazi aranyat a nem igaztól?

Apa: Dehogyan is. El kell vinni a zálogházba. Ha adnak rá valamit, akkor igazi, ha nem akkor talmi.

Biztos jel.

Tanár: (orvosi szigorlaton) Mily jelekből ismeri ön föl, hogy nagyon súlyos beteggel van dolga?

Szigorító: Arról, ha az illető rövid idő alatt meghal.

Mit ér a férfi?

Beperelték a cigányt. Elment vele a tárgyalásra a felesége is és folyton bele-bele beszél a férje ügyébe.

A bíró nem győzte figyelmeztetni a szószapora asszonyt, hogy ő nem lévén beidézte, hanem a férje, nem is ő neki, hanem a férjének kell felelni a hozzá intézett kérdésekre.

— Hiszen, szólt erre a cigányasszony, igazs, igazs, hánem hát mit ér ott a férfi, a hol besilni kell.

Restelkedés.

Panaszkodom egy barátomnak, hogy elvesztettem tárczámat.

— Jelentsd be a rendőrségnek.

— Igen, de restellem, mert nem volt benne semmi.

A rossz gyomor.

— Képzeld szomszédasszony, beteg vagyok. A gyomrom nem tűr semmi ételt, pedig azelőtt, higgye el, még a csizmatalpat is megettem volna.

— No lássa; bizonyosan a zsal rontotta el magát.

Aki erősebb a földnél.

Szükmarki úrhoz bevisz a szakácsné egy gyűjtőövet.

— Nagyságos úr, úgymond egy ember van itt, ki könyöradományokat gyűjta földindulás által sujtottak javára.

— Tudja, Babi, feleli a nagyságos úr, a föld megindulhat, de én nem! nem adok semmit.

Hadd pihenjen.

X. úrnak gazdasszonya behozza a kávé. X. úr megkóstolja s leteszi a csészét a székre.

— Miért teszi oda a kávéját tekintetes úr? kérdé a gazdasszony nyájaskodva.

— Nagyon győnge szagény, mondá X. úr, hadd pihenjen.

Az iskolában.

— No lurkó, tudnál-e mondani egy négy lábú állatot?

— Ló.

— Mondj még egy négy lábút.

— A sztal!

Neki mindegy.

— Hogy akarja az orvosságot bevenni, pilulák alakjában-e, vagy pedig folyadék gyanánt? kérdezi az orvos a beteg Kulaes Mihályt.

— Nekem mindegy. Irjon az orvos úr a mit akar, csak aztán bort ihassak utána, választotta a legnagyobb komolysággal Kulaes Mihály.

Gonosz helyzet.

Egy kereskedő, a kinek rosszul ment az üzlete, nemrég így sóhajtott föl:

— No ha még sokáig így megy a seft, vagy engem zárnak be, vagy én zárom be a boltot.

Fő biztatás.

Nagy szárazság járt, nem igen termett széna.

— Bizony, bizony, panaszkodik a mézáros a marhakereskedőnek, kifogyunk az ökörből, ha ez sokáig így tart.

— Addig ne féljen, mig engem lát! felelte önérettel a marhakereskedő.

**Szerkesztői üzenetek.**

A kath. világ fényes napokat ül, Rómából érkezett hírek mind lelkesítő és buzdító. Nagy fájdalommal voltunk kénytelenek lemondani ama szép zarándok útról, melyről azután kimerítő tudósítást adhattunk volna. De egy kiváló munkatársunk szívességéből lesz majd alkalmunk a tudósításokat, ha késve is, mint önálló emlékjegyzetek alakjában t. olvasóinknak nyújtani.

Örömmel értesítjük ezenkívül t. olvasóinkat, hogy jövő év első számában egy igen érdekes regényt, egy kiváló történeti dolgozatot és egy maradandó becsű vallásvédelmi tanulmányt népszerű alakban adhatunk.

M. T. Munkatársainkat tisztelettel kérjük, hogy a karácsonyi ünnepekre szóló dolgozataikat mielőbb beküldeni sziveskednének, mivel teljes ivnyi mellettel óhajunk olvasóinknak kedveskedni, e szám egyszermind mutatószám is leend. felkérjük tehát buzgó olvasóinkat, ha néhány jó czímet beküldenek, nehogy a 10000 szám, melyben a mutatószám megjelen, kárba ne vesszen. 20 jó czímmel ellátott levelet bérmentetlen is elfogadunk.

Intentiókkal még mindig rendelkezünk. Ha betegségünk következtében téves irányítás vagy hibás kezelés következtében valaki mult számunkat nem kapta volna kézhez, egy levelező lapon kérjük azt velünk tudatni, rögtön pótoljuk.

HIRDETÉSEK.**A „KORUNK“**

szerkesztősége és
kiadóhivatala.

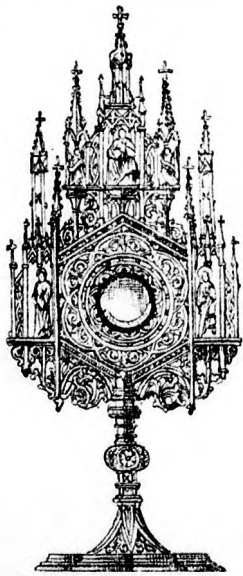
Budapest, VIII. Mária-utca 30.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvételnek

Szerkesztő otthon található

1—2½ óra között.



Himzett miseruhák
és
egyházi szerek gyára

ZAMBACH ÉS MÜLLER

Ő Eminentiaja a Bihornok és Magyarország Herczeg Primásának
szállítója

Bécs, Szent-István tér 5-ik szám.

Raktára: Linz, Herrenstrasse 16.

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

TEA-ESTELYEKRE

és sok fajta *teasüteményekkel*, továbbá igen szép *Mikulásokkal* ellátott raktáramat.

CZINSZKY L.

Budapesten, bécsi-utca 3. szám a.

Nyomatott Kunosy Vilmosnál, Budapest, Károly-kört 19.